

Ελένης Φαλιάγκα - Παπανικολάου

**ΑΝ ΠΑΣ ΣΤΟ
ΜΑΚΡΟΝΗΣΙ**

παραγωγές

Εκδόσεις: από φωτιά κι από σίδηρο

εργένης φαρίδης - παπανικολάου

ΑΝ ΠΑΣ ΣΤΟ ΜΑΚΡΟΝΗΣΙ

παραγωγές

Εκδόσεις: από φωτιά και από σίδερο

Επιτρέπεται να αναφέρονται
κομμάτια από το βιβλίο
αφού αναφέρομε το βιβλίο

Διεύθυνση:
Ελένη Φαλιώχη - Παπανικολάου
Αρ. 5. Παναγιώτου 107 - Νευτώνοε
Άνω Ηλιούπολη Αθηνών
Τ.Τ. 163-43

Τηλέφωνο 9916524

Στη Μακρόνησο

Το παράρτημα της Εθνικής Αν-
τίστασης Ελληνικού, οργανώνει
στις 23 Σεπτέμβρη 1984 εκδό-
μη-προσκύνημα για να τιμήσει
τον τόπο που βασάνισαν και φυ-
λάκισαν την Εθνική Αντίσταση οι
ξενοκίνητες μεταδεκεμβριανές
κυβερνήσεις.

Θα γίνει ξενάγηση από συνα-
γωνιστές και συναγωνίστριες που
κρατήθηκαν και βασανίστηκαν
στο κολαστήριο αυτό.

Πώς να πάω στο Μακροχώρι; Τι να
γλυθώ; Μαζί μου τι να πάρω; Όπως
κι όπως δεν μπορείς να πας στο
Μακροχώρι

Τόπος Ιερός

Το αγνάριτζα πέτυσε από το Παύριο,
Επί τούτου πήγα να ιδώ από κοντά
το Μακροχώρι

Όχι, δεν γίνω, μέρα ήταν καθαρή
Μα αν δεν φέρεις έναν τόπο, δεν τον
πάτησες και τον κιντάς από μακριά
κι όσο κι αν γαίγεται φεκάθαρος
οι ακτές κι οι κορρές και οι
χαράδες του σου μένει άγνωστες,
και φάγνεις βασιλίστικα να βρεις

το μυστικό του
βίωμα και μήνυμα

Τόπος Ιερός
Κρατίον τόπος

Περὶ δὲ καὶ τὸν Ἀρχοβαρῆκόν
τὰ καρθία ἀποβαρῆ
μὴ ἀγγίζου τὶς πηγὴς τὸν
τὶς πηγὴς τὸν τὶς κρήμεις τὸν
ὄλοι δειχθῶν κατὰ κελ

καὶ γὰρ ὄλοι
μὲ κλειστὴ ψυχὴ
συρρασιασμένον
καὶ μὲ στόμα μὴ

«Να το Μακρονήσι»

[Πέτρα χηρῆς]

[Μακρόστερη]

καὶ ὄλοι ρητοῦν οἱ περὶ τὴ
γεωγραφικὰ μὴ ἀνίδειο

«Ποιοὶ εἶναι το Μακρονήσι»

Καθένας ποτὲ δὲν ρητάει

«Τι εἶναι το Μακρονήσι»

ὄλοι το ξέρουν
τόπος γέρου το Μακρονήσι
τραγικός

8

ξὸν κἄρα θυζασταροῦδι
στὰς ἀγναγιά τῆς μάνας
τὸν Πατέρε
καὶ κἄθονται αὐτοὶ καὶ
τοῦ γεν

«τὸ καὶ τὸ το Μακρονήσι
ἀκούς μὴρό μου;

τὸ καὶ τὸ το Μακρονήσι
ἕμρος καὶ θρόγος καὶ βόγγος
καὶ κόραση καὶ σαστήριο
καὶ θάραθρο καὶ ἀβυσσος
Πυρ Καθατήριο

καὶ ὄλοιμπος

καὶ ὄλοιμπίο

ο Προμηθεὺς

καὶ ο ἀνάγκητος Δίας με τοὺς
χηρικούς τοὺς προπομπούς
κυριαρχικούς

θυμὸς

τοὺς κατανεραυρούς

τοὺς ἀνήμπορους

για

9

τον Τίτανα Λαό τον Τίτανα
και διαφεντεντή του
το γίγαντα Λαό και τον γίγαντα
πρωτοπόρο τον
προμηθέας - αυτός ο Τίτανας -
που προείπε - και έγινε -
τον Δία η εξουσία θα πέσει
κι έπεσε
Ακούς μωρό μου;
Να κ'ότα αυτό είναι το
μακρονήσι»

Τόπος ιερός το Μακρονήσι
προσκύνημα από μακριά
κοντά να πιάς έχι γες
να φυλάξεις θες την ψυχή σου
την εναισθησία σου τον ου σου
ως ποτε θα τριγυρνάμε
σε τόπους
Κρανίου τόπος
Ανάπαυα ζητάει ο άνθρωπος
ο απορήρεντος απλός λαός

Μα να μην πας στο Μακρονήσι;
Την κ'όθαρση τόσον καιρό
την πήρες,
την αργοσύνη γες θα έχεις να το αρτίζεις
μην συντρίθει η καρδιά σου
από τον πόρο
του πόσο πόρο σήκωσε
το Μακρονήσι
και τον σκάνει
αδίκαιωτο
κι ως τώρα ακόμα
το Μακρονήσι
'υμνος και 'θρήνος και βόγγος
Τόπος ιερός
το Μακρονήσι
ως ποτε πορο θρόνος
βίωμα να μου γίνει

ἤρθε ἡ ὥρα
το πρήρμα - που γεν-
του χρόνον
ν' ἀρτεῖξει ἡ ψυχή
να ἰδεῖ το μακρονήσι
κατάματα
μία σπουδήρως
βάφτιση ἢ ἀναβάφτιση
τάμα μου δ' αὐτὴν
- και θα πάρει μιά φορά
στο μακρονήσι -
βόγγος και θρήνος
ἢ Ἀράτασο
τόπος ἱερὸς
κρανίου τόπος
μετερίζι
για Προμηθεῖς
για Προμηθεῖς
12

Τι να φορέσω γιὰ να πάω
στο μακρονήσι;
Μαζί μου τι να πάω;
καλόπρινα νωρίς - παραμονή
τὰ σόζενκα μου
τὰ σμορφοπέραςε στο οἶδερο
τὰ σμορφοφόρεσε
τὴν ἄλλη μέρα
βαθιά χαράματα
ἢ πόλο
το γκενοπέδιο
δεν εἶχε ἀσπὴ τῆ
φυλνήσι
το καρεκλάκι μου
και το κρητικό
στραβοῖσι ελαφρο
μπαστούνι μου
ἀπὸ το γαράχι τῆς Σαμαρίδας
ἀπὸ ρίζα κρητικόδεντροῦ
χυγερὸ - ἢ ἀθραυστον -
και στοιχειωμένον
ρίζοπορίτισμού
13

Για το Μακρονησί
προσκυνητές,
εκατόν σαράντα ένας
απ' τα θαθεία χαράματα
-η πόλη ακόμα της δεν καλοξέπνισε

κοιμόταν,
οι πολλοί -
Μακρονησιώτες τοτινοί
με τα ταίρια τους
και με τους συγγενείς του
γυναικα τους παιδι
προσκυνητές στο τόπο
που μαρτύρησαν

οι ίδιοι
οι γονείς
οι θείοί τους
οι γκωστοί
της φυλακής τότε οι έχρηστοί
-κι άλλοι σαν και μένα -
ζούσαμε το Μακρονησί
το ξέραμε
βούχος και θρήνος και ύμνος
οι Προμηθεΐς
και δεν το ξέραμε

η ώρα -να το μάθουμε -
να μας μιλήσει
να μας πει
Η ώρα να το μάθουμε
εκατόν σαράντα ένας
το πιο μικρό μας τρίχρονο
ο μεγαλύτερος σφύδοντα
Αυτός Μακρονησιώτης
σαράντα τρία τότε χρονών
ήλθε
προσκυνητής
στον μαρτύριον του
τον τόπο
η Θεσσαλική μας γη
καταχωρη τον
πατρίδα τροφοδότρα τον
το νέο μοναστήρι 15

Μπορούσε να ήταν
Μακεδόνας
Κρητικός
Θρακιώτης
της στερεάς Ελλάδας
τον Μυριά
νησιώτης
ο Μακρονησίωτης
όχι η Ελλάδα
πέρασε στο Μακρονήσι
και
μαρτύρησε
Αιχμές Γυναίκες
και παιδιά
και και παιδιά
των ακταρτών παιδιά - δικά μας
αρπαχμένοι
και και φωνάζουν για παιδομάζωμα
οι παιδομαζωχτές οι
και με τις μητέρες τους
πού να τ'αφήσουν αυτές
και μαζί τους τα φέρναν 16

Κάμποσα δώρα κέρασε
και νειάτα πολλά,
πολλά νέα παιδιά
είναι πολλά
κι είν' όλα
- πρώτη φορά μου τραβάνει -
σιωπηλά
τη γιγνώρα τους
παίρνεις είδηση
με το χέτι σαν
περνάν
τα νέα παιδιά
πον παρ
στο Μακρονήσι
τόπος ιερός
το Μακρονήσι
Ύμνος και θρήνος
και βόγγος 17

κι είναι τα νέα παιδιά
παρά νέα παιδιά
- για πρώτη φορά μου συμβαίνει -
κι είναι θουβά
το Μακρονήσι
δεν ει' εκδρομή
είναι μήνισ στα,
άγνωστα γνωστά
θεμεσίγια μυστήρια
τ' αλύθμενα
και τ' άπατα
κι ο κόσμος
το στερέωμα
ήλιος μαζί
και άστρα
και Ανθρωπογάστρα
του Αγκρίστο
στέρεη απόφαση κι απόκριση
και βόγγος ποτός
και ποτός
το Μακρονήσι,
Τα νέα παιδιά
μηαίρου

Τώρα για πρώτη φορά
δ' αληθινή
προμηθεική εκηγησιά
το Μακρονήσι
Ύμνος και Θρήνος και βόγγος
τόπος ιερός

Ὁμορφὴ μέρε πρὸς γὰρ
παροικαίρι
φθινόπωρο
ἀπαλὸ ἀεράκι
κνήτοι τὰ δύο παραβάνια μὰ
τὸ πρῆρμα τους
τὶ θαλασινὸὶ χεροὶ στοχαστικὸί
σεμνοί
Ἡ θάλασσά μὰ
ἦ ἔνακ' ἠμαζισμὸ
ἴσια γιὰ μὴδ' τρεμόβρα
ὁ νοὺς μὰς χάρου
στον ἀπέναντι βράχο
- ἔχει γιὰ πενκῆνια
τῆρα - ἔχει κἀποιος
Τόσο μόνον
Τίποτα ἄλλο
κὶ οἱ Μακρονήσιώτες
σὶνσαν νὰ γερ

20

Κυτᾶζουν
στον ἀπέναντι βράχο
Τι; Πού;
Ζέρουκ' αὐτοί
τὸν μαρτυρίου τους
τὸν τόπο
Ὅροι μὰζι
Κὶ ὁ καθένας τους
ἢ γύρω θάλασσε
τραβᾷ τὸ μᾶτι τους
νὰ γυρεύουσι
Νὰ μὰς το ποὺν στο νῆσι
τῆρα ζουρ στο δικό τους
κῆση
τὸ Μακρονήσι
Ὑμνος ἑρῆος καὶ βόγγος
Τόπος ἱερὸς
μαρτυρίου τόπος

21

Πετάω στο χαρτί γραμμές
τις κορυφογραμμές του
ψηφού έχω
στα δύο του άκρα
δύο μήτες στο χαλάσι
του ουρανού
μια ψηφότερη μαρούνη
κι όσπότε χαμηλότερο
απαρογραφο όρο
πρώτο ρες
όσο κοντεύουμε
στη μέση μια πατισιά ένα χέρο
όνειρο θάλασα
χώρα κι ουρανό
ένα ελαφρό αεράκι
κι ο κούς
χάρος
προπομπός
τι να νοιώσα

Αράξαν τα καρδία μας
πλευριστά τα δύο
πατίσαμε τη γη
σκοτεινιάσαν τα μάτια

μας
αυόμα η πύλο
τα σφρηματοπρέχματα
αυόμα ο βόρρος
στο κησί

Αδίκαι ύτα
Ρες αρά έτοι για να ρεις
- τα πράγματα να αρθση -
και προχωράς με τα πράγματα
νερό δεν έχει το κησί
παρτε νερό τροφ
δεν έχει το κησί
Ανηγορίση

Η γη χαλίκι κομηρία
πάνω κάτω πενιδικία
ανάπτυχτα
δύοθε κείθε θαμροκλήνια
ψηφότερα πύκα
πίδρουν δικό του
όρο του
τόπο

θυμάρι άκου κάρου
από έερο σάνθιστο
πούθε θερέλει
το ανθάρι του
κνημοί τρεις τέρερε
κνημούσκινα
δύο τρία σπίτιε
ναι
αντίσκηνα
ψηλά κατι αρεγάδες,
νι ένα κοπαδι αρια
η κοπριά τους σκόρπια
η μυρουδιά
να πέρνια γύμοι-άνθρωποι
να είναι τόπος αριαού αθώου
θόσσημα
το Μακρονήσι
ο αγρός του ανθρώπου
πώς ήχθη εδώ επί σφαγή
κρηκίου τόπος
το Μακρονήσι
ω! ναι του τσονάρη το κοπαδι
ην τω διώξετε
τον τόπο να τον γεμίσει

Τέτοιον μόνον προσορισμό
να έχουν οι τόποι - τέτοιον-
ηγάδικια να τρέγου
χορτάρι να θιάζουν
τρύγελο
αρνάκια να βόσκουν
γαλα τυρί μαγιά
δέρματα
να παίρνουν να ποδέροττα
να τρώε πούγε να βιάζουν
να χαιρόττα
άκοπα
άγοβε,
γελαστά
τα παιδία
Όχι μην διώξετε τα αθώα
αρια
από το Μακρονήσι
Άστε τα να γεμίσει ο τόπος
να ημερέψει ο τόπος